

### Zárthelyi feladatok 1999. november 4.

1. Határozzuk meg az alábbi egyenletrendszer megoldásait az  $a$  paraméter függvényében!

$$\begin{aligned}x - y + z &= 1 \\2x + y + 5z &= 5 \\x + 3y + 5z &= a\end{aligned}$$

2. Határozzuk meg az  $x + y + z = 5$  egyenletű sík és a  $2x - y - 2z = 3$  egyenletű sík metszéspontjának azt a pontját, amelyik az  $xy$  síkba (vagyis az  $x$  tengely és az  $y$  tengely által meghatározott síkba) esik!
3. Az  $1, 2, \dots, n$  számok tetszőleges  $\sigma$  permutációjához rendeljük hozzá a  $J(\sigma)$  számot, ami a  $\sigma(1), \sigma(2), \dots, \sigma(n)$  sorozatban azon elempárok száma, melyek nem állnak inverzióban egymással. Továbbá jelölje  $I(\sigma)$  a  $\sigma$  permutáció inverzióinak a számát. Mely  $n$ -ekre létezik olyan  $\sigma$  permutáció, hogy  $I(\sigma) = J(\sigma)$  ?
4. Az  $n \times n$ -es  $A$  mátrix minden eleme páros szám. Tudjuk, hogy  $A$  determinánsa osztható 64-gyel, de nem osztható 128-cal. Adjuk meg  $n$  összes lehetséges értékét!
5. Határozzuk meg az alábbi mátrix inverzét!

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 1 & \frac{1}{2} \end{pmatrix}$$

6. Legyen  $A$  egy  $n \times n$ -es invertálható mátrix,  $B$  pedig egy olyan  $n \times n$ -es mátrix, amelyre  $AB = \underline{0}$ . Igazoljuk, hogy ekkor  $B = \underline{0}$ . (Itt  $\underline{0}$  azt a mátrixot jelöli, amelynek minden eleme 0.)
7. A  $V$  vektortér két alterének,  $V_1$ -nek és  $V_2$ -nek a nullvektor az egyetlen közös eleme. Bizonyítsuk be, hogy  $\dim V_1 + \dim V_2 \leq \dim V$ .
8. Két játékos **A** és **B** egy kétszer kettős tábla mezőibe felváltva ír be valós számokat, amelyek egyike sem lehet nulla. Az **A** játékos célja, hogy a kialakuló  $2 \times 2$ -es  $M$  mátrix rangja 1 legyen, **B** pedig azt szeretné elérni, hogy  $M$  rangja legyen 2. Tételezzük fel, hogy **A** is és **B** is a lehető legjobban játszik. Ki fog nyerni, ha **A** kezdi a játékot, és ki fog nyerni, ha **B** kezd?

### Zárthelyi feladatok 1999. december 9.

1. Oldjuk meg az alábbi egyenletet a komplex számok körében! (A  $j$  a képzetes egységet jelöli.)

$$z(1 + j) - \bar{z}(1 - j) = 2j$$

2. Mi a primitív tizenkettedik egységgyökök összege?
3. Mik a sajátértékei az alábbi mátrixnak?

$$\begin{pmatrix} 5 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 2 \\ 0 & 1 & 3 \end{pmatrix}$$

4. Bizonyítsuk be, hogy ha az **A** invertálható mátrixnak sajátértéke a  $\lambda$  valós szám, akkor  $\lambda \neq 0$  és az **A** mátrix  $\mathbf{A}^{-1}$  inverzének sajátértéke lesz az  $\frac{1}{\lambda}$  szám.

5. Legyen az  $\mathbf{A}$  mátrix az  $\mathbf{a}$  oszlopvektor szorzata a transzponáltjával, azaz a vele azonos koordinátákkal bíró  $\mathbf{a}^T$  sorvektorral. (Tehát az  $\mathbf{A}$  mátrix  $i$ -edik sorának  $j$ -edik eleme az  $\mathbf{a}$  vektor  $i$ -edik és  $j$ -edik koordinátájának szorzata.) Bizonyítsuk be, hogy  $\mathbf{A}$  pozitív szemidefinit mátrix!
6. Mi a számossága annak a számhalmaznak, melynek elemei azok a számok, melyek felírhatók  $a + b\sqrt{k}$  alakban úgy, hogy  $k$  pozitív egész,  $a$  és  $b$  pedig racionális számok?
7. Nyolc ember szeretne teniszezni három tenispályán úgy, hogy az egyik pályán párost, a két másikon egyénit játszanak. Hányféleképpen tehetik ezt meg, ha a pályákat különbözőeknek tekintjük, de ugyanazon pálya két térfelét nem különböztetjük meg? (Természetesen az embereket is különbözőeknek tekintjük, és az is számít, hogy a négy páros meccset játszó játékos között ki kinek a partnere.)
8. Hány különböző olyan körmentes gráf létezik  $n$  címkezett ponton, amelyben az élek száma valamilyen  $n - 1$ -nél kisebb fix  $k$  szám és amiben pontosan  $n - k - 1$  izolált pont van? (Egy csúcsot izolált pontnak nevezünk, ha egyetlen él sem indul ki belőle.)